

Valtiokonttori

VK/5449/2026

### Markkinaehtoinen lähestymistapa tuottaa tehokkaimman tuloksen

- Verkkolaskutuksen käyttöaste on Suomessa korkea, kiitos markkinaehtoisen etenemisen.
- Peppol-hankintasanomien edistämistä kannattaa toteuttaa vapaaehtoisen käyttöönoton kautta.
- eKuitti etenee parhaiten myyjien ja näiden palveluntarjoajien toimien avulla eikä sääntelyn lisäämisellä.
- Valtion ei tule pyrkiä edistämään kehitystä liiallisen teknisen sääntelyn kautta, vaan antaa yritysten valita omiin prosesseihinsa parhaiten sopivat ratkaisut.
- Yrityksille aiheutuvat kustannukset tulee ottaa paremmin huomioon mahdollisen sääntelyn valmistelutyössä.

Yritykset ovat Suomessa hyödyntäneet toiminnassaan tehokkaasti sähköisiä liiketoimintatodositteita. Kehitys on tapahtunut pitkälti markkinaehtoisin ratkaisuin ilman liian tarkalle tasolle ulottuvaa sääntelyä. Tämä on onnistunut niin yksityisen sektorin keskinäisellä kuin yksityisen ja julkisen sektorin välisellä yhteistyöllä.

Finanssiala katsoo, että arviomuistiossa esitetyistä vaihtoehtoista markkinaehtoiset lähestymistavat ovat parhaat tavat edetä. Yritykset voivat itsenäisesti valita heille kulloinkin toiminnallisesti ja kustannuksiltaan parhaiten sopivat tekniset ratkaisut ja prosessit. Sääntelyn lisääminen voi tuottaa yritysten kannalta epäoptimaalisia ratkaisuja, joiden hyöty jää kustannuksia pienemmäksi.

### 1 Huomiot verkkolaskuja koskevista ehdotuksista

Finanssiala kannattaa **täysin markkinaehtoista edistämistä**. Suomessa verkkolaskutus on **jo tähänkin asti** kehittynyt pitkälti **markkinaehtoisesti**, ja sen käyttöaste on kansainvälisesti poikkeuksellisen korkea. Yritysten välisestä laskutuksesta valtaosa on jo sähköistä, ja B2B-verkkolaskutuksen kattavuus on arviomuistion tausta-aineistojen mukaan noin 90 %.

Tämä osoittaa, että markkinat ovat kyenneet luomaan toimivan, **kustannustehokkaan** ja laajasti hyväksytyn ratkaisun ilman kansallista sääntelyä. Lisälainsäädäntö ei tässä tilanteessa todennäköisesti toisi merkittäviä lisähyötyjä, mutta lisäisi hallinnollista taakkaa ja päällekkäistä ohjausta.

Yrityksiin kohdistuu lähivuosina joka tapauksessa merkittäviä investointipaineita verkkolaskutuksen kehittämiseen EU-tasaisen sääntelyn takia, erityisesti **arvonlisäveron reaaliaikaisen raportoinnin direktiivin (ViDA)** myötä. ViDA

edellyttää käytännössä rakenteista ja standardoitua laskudataa vuoteen 2030 mennessä.

Tästä syystä kansallisen lisälainsäädännön säätäminen ennen kuin ViDAn vaikutukset verkkolaskutuksen käyttöön ja markkinarakenteeseen nähdään, olisi ennen aikaista. Finanssialan näkemyksen mukaan tilannetta tulisi arvioida uudelleen vasta sen jälkeen, kun EU-sääntelyn vaikutukset ovat konkretisoituneet.

Verkkolaskutus on osa laajempaa digitaalista infrastruktuuria, joka kehittyy nopeasti yhdessä automaation, tekoälyn ja rajat ylittävän datatalouden kanssa. Liian yksityiskohtainen tai aikainen kansallinen sääntely voi **lukita teknisiä toteutuksia**, hidastaa innovaatioita ja heikentää markkinoiden kykyä reagoida uusiin vaatimuksiin.

Markkinaehtoinen kehitys mahdollistaa sen, että palveluntarjoajat, pankit ja yritykset voivat joustavasti kehittää verkkolaskuratkaisuja yhteensopiviksi sekä EU-standardien että tulevien raportointi- ja automaatiotarpeiden kanssa. Tämä on ollut myös kansallisen verkkolasku-ekosysteemin (esim. Finvoice) vahvuus.

## 2 Huomiot Peppol-hankintasanomia koskevista ehdotuksista

Finanssiala **ei kannata lainsäädännöllisiä toimenpiteitä** Peppol-hankintasanomien edistämiseen.

Peppol-hankintasanomien käyttöönotto edellyttää järjestelmäinvestointeja, prosessimuutoksia ja osaamisen kehittämistä, joiden kustannus–hyötysuhde vaihtelee merkittävästi yrityskohtaisesti. Erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille yleinen lakisääteinen velvoite voisi muodostaa epäsuhteisen hallinnollisen ja taloudellisen rasitteen, jos käyttöönoton hyödyt eivät realisoidu niiden liiketoiminnassa **lyhyellä** tai edes **keskipitkällä aikavälillä**.

Tämä näkökulma on ollut keskeinen myös Yrityksen digitalous -hankkeen selvityksissä, joissa on korostettu **vaiheittaista etenemistä ja vaikutusten huolellista arviointia** ennen velvoitteiden laajentamista yrityskenttään.

Kokemukset osoittavat, että **julkisen sektorin omat vaatimukset ja esimerkin voima** (esim. valtionhallinnon Peppol-vaatimukset toimittajille) ohjaavat markkinaa tehokkaasti ilman, että yrityksille asetetaan suoraa lakisääteistä velvoitetta.

Kun julkiset hankintayksiköt edellyttävät Peppol-yhteensopivia hankintasanomia, yritykset ja ohjelmistotoimittajat **sopeutuvat markkinaehtoisesti**, investoinnit kohdistuvat todelliseen kysyntään ja ratkaisut kehittyvät käytännön tarpeista käsin.

Peppol-hankintasanomien hyötyjen täysimääräinen saavuttaminen edellyttää, että

- sanomamääritykset ovat **riittävän vakiintuneita**,
- kansalliset soveltamislinjaukset ovat selkeitä ja pysyviä, ja
- ohjelmistotarjonta kattaa eri kokoisten toimijoiden tarpeet kustannustehokkaasti.

Liian varhainen lainsäädäntö voi lukita keskeneräisiä ratkaisuja, lisätä päällekkäisiä kansallisia poikkeamia ja heikentää yhteentoimivuutta EU-tasolla. Tästä syystä Finanssialalle on luontevaa painottaa ensin **ohjeistusta, koulutusta, kokeiluja ja vapaaehtoista käyttöönottoa**, ja arvioida vasta niiden pohjalta mahdollisen sääntelyn tarvetta. Tämä lähestymistapa on linjassa myös Yrityksen digitalous -hankkeen etenemismallin kanssa.

### 3 Huomiot eKuittia koskevista ehdotuksista

eKuitin edistämisen tulee olla markkinaehtoista. Lainsäädäntö tukee jo sähköisiä kuitteja. eKuittien edistämisessä avainasemassa ovat myyjien ja näille palveluita tarjoavien osapuolien toimet. Tilanne eKuittien osalta on parantunut merkittävästi aina siitä lähtien kun eKuitteja ryhdyttiin edistämään ensi kertaa.

eKuitin käyttö vahvistuu ja kasvaa digitalisaation edetessä. Moni asiointi- ja ostotapahtuma tapahtuu sähköisessä ympäristössä, jossa ei käytetä paperitositteita. Jo nyt eKuitteja vastaava tieto ostotapahtumista on saatavissa useammalla eri tavalla kuten tekstiviestinä, sähköpostina tai erillisissä kuitinvälitys- ja säilytyspalveluissa.

Asiointi ja maksaminen siirtyvät yhä enemmän sähköisiksi prosesseiksi ja tämän muutoksen myötä eKuitti tai vastaava ostotietojen sähköinen toimittaminen yleistyy entisestään.

### 4 Valtionhallinnon rooli sähköisten liiketoimintatositteiden kehittämisessä

Valtion roolin tulee ensisijaisesti mahdollistaa sähköisten liiketoimintatositteiden käyttö, ei määrätä yksityiskohtaisia teknisiä ratkaisuja. Finanssialalle on keskeistä, että yritykset voivat vapaasti valita omiin prosesseihinsa ja asiakasrajapintoihinsa parhaiten sopivat järjestelmät. Valtio voi asettaa ainoastaan kevyet, yhteentoimivuuden varmistavat reunaehdot ja huolehtia siitä, ettei sääntely aiheuta uusia raportointivelvoitteita tai päällekkäisiä standardeja. Sääntelyn on oltava teknologianeutraalia, jotta innovaatioille ei synny esteitä ja markkina voi kehittyä luonnollisesti. Julkinen sektori voi tehokkaimmin edistää kehitystä toimimalla itse esimerkkinä ja varmistamalla, että sen omat järjestelmät kykenevät vastaanottamaan monenlaisia sähköisiä aineistoformaatteja. Koko alan kannalta olennaista on, että mahdollinen sääntely tukee yritysten digitalisaatiota eikä lisää hallinnollista taakkaa tai kustannuksia.

Kansallisten ratkaisujen eteneminen tulee suunnitella toimialaneutraaliksi vain siltä osin kuin se on tosiasiallisesti mahdollista - finanssialan erityispiirteet on huomioitava nimenomaisesti.

Vastaavia digitalisaatiovaatimuksia toteutetaan eri valtioissa erilaisin kansallisin ratkaisuin, mikä korostaa tarvetta yhteentoimivuudelle, kohtuullisille siirtymäajoille sekä yrityksille aiheutuvien kustannusten ja riskien huolelliselle arvioinnille.

## 5 Muut huomiot

Arviomuistiossa on esitetty erilaisia laskelmia saavutettavista kustannushyödyistä. Näiden toteuttamisen edellyttämiä investointeja yksityisellä sektorilla ei ole juuri arvioitu. Tämä on toisaalta ymmärrettävää, sillä kattavan kustannusarvion tekeminen on haastavaa. Ennen kuin mitään päätöksiä ollaan arviomuistion perusteella tekemässä, on syytä kuitenkin pureutua kustannusarvioihin tarkemmin. Jokaisella investoinnilla on niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla aina olemassa vaihtoehtokustannus – mitä muita hyötyjä voidaan saada samalla työ- ja rahapanoksella.

FINANSSIALA RY

Taina Ahvenjärvi